

Положенець В. М.<sup>1</sup>, д-р с.-г. наук, професор, Фещук О. М.<sup>2</sup>, аспірант\*,  
Немерицька Л. В.<sup>2</sup>, канд. біол. наук, доцент, Журавська І. А.<sup>2</sup>, канд. с.-г. наук

<sup>1</sup>Національний університет біоресурсів і природокористування України

<sup>2</sup>Житомирський національний агроекологічний університет

## **МОЖЛИВІСТЬ ПОШИРЕННЯ *HELMINTOSPORIUM SOLANI DURIEU & MONT.* ПРИ ЗБЕРІГАННІ КАРТОПЛІ В УМОВАХ ПОЛІССЯ УКРАЇНИ**

Картоплю уражують понад 50 хвороб різної таксономії. Поміж патогенних мікроорганізмів особливо небезпечним збудником є *H. solani Durieu*

---

\*Науковий керівник – Положенець В. М., д-р с.-г. наук, професор

& Mont., який викликає у картоплі паршу сріблясту. В окремі роки відходи бульб після зимового зберігання внаслідок ураження картоплі паршею сріблястою сягають 16–27 %.

Метою наших досліджень було встановлення можливості поширення збудника парші сріблястої картоплі при зберіганні бульб. Експерименти здійснювали за методикою вологих камер з утриманням вологості 90–100 % і температури 18–22 °С.

У результаті проведення досліджень встановлено, що на першому етапі патогенезу спостерігали масове поширення й спороношення гриба на бульбах картоплі і поступове з'єднання сріблястих плям. Однак розвиток хвороб іншої таксономії не відбувався. На другому етапі розвитку хвороби спостерігали інтенсивне ураження шкірки бульб грибом *H. solani* Durieu & Mont., що в подальшому супроводжувалося погіршенням фізіологічних процесів та зниженням імунно-захисних властивостей у картоплі. Але вже на третьому етапі, із втратою захисного механізму шкірки, з'являлися ознаки ураження картоплі грибними, бактеріальними та комплексними гнилями. Процес патогенезу закінчився повним загниванням бульб картоплі.

При встановленні взаємовідносин збудників хвороб різної таксономії, нами виявлено, що між ураженням бульб картоплі, збудниками *H. solani* Durieu & Mont., *Fusarium oxysporum* Snyder & Hansen. і *Pectobacterium carotovorum* subsp. *atrosepticum* Gardan. встановлена тісна позитивна кореляційна залежність –  $r = 0,94$ . Вона діє у межах 89 % вибірки. Знаючи ступінь ураження бульб картоплі грибом *H. solani* Durieu & Mont., за рівнянням регресії  $y = 6,70 + 1,52x$ , можна передбачити ступінь ураження бактеріями *Pectobacterium carotovorum* Gardan. та грибами *Fusarium oxysporum* Snyder & Hansen.

Отже, в період зимового зберігання картоплі інфекція збудника парші сріблястої поширюється від хворих бульб до здорових, що нерідко супроводжується змішаним патогенезом у вигляді змішаних мікозно-бактеріальних гнилей.